

(204. 1.)

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

(Uittreksel).

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

MIJNE HEEREN!

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan twee ontwerpen van wet (en bijlage):

1. tot verhooging van het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1902, en

2. enz.

De toelichtende memoriën (en bijlagen), die de wetsontwerpen vergezellen, bevatten de gronden waarop zij rusten.

En hiermede, Mijne Heeren, bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Het Loo, den 17den Mei 1902.

WILHELMINA.

(204. 2.)

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken eener verhooging van het VIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor 1902 (*Departement van Marine*);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De navolgende artikelen van het VIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor 1902 (*Departement van Marine*) worden verhoogd, als:

Artikel 13. Aanschaffing van alle materialen, uitgezonderd Handelingen der Staten-Generaal. Bijlagen. 1901—1902.

steenkolen; aanschaffing, aanbrenging en herstelling van alle inrichtingen, werktuigen en voorwerpen, benoodigd tot den aanbouw, de aftimmering, de toetuiging, de uitrusting, het onderhoud en de herstelling van 's Rijks schepen en vaartuigen; kosten van herstelling van 's Rijks schepen en vaartuigen bij particulieren; kosten van materieel der werfcholen, kosten van dokhuur, vervoer, bereiding en keuring, met tweehonderd duizend gulden (f 200 000).

Artikel 20. Bezoldigingen, daggelden en toelagen van mindere geëmployeerden en werkhieden bij 's Rijks werven; bezoldigingen van machinisten der actieve zeemacht, gedetacheerd bij 's Rijks werven voor de conservatie der schepen; bezoldigingen van de stokers voor binnenlandschen dienst; kosten van onderwijs voor de leerlingen op 's Rijks werven, loonen voor buiten of op de werven door particulieren verrichte werkzaamheden, en kosten der kleeding van mindere geëmployeerden, uitmakende de politie op 's Rijks werven en der havendiensten, met vijf duizend gulden (f 5000).

Artikel 2.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen worden het totaal der IIde afdeling van genoemde begrooting en het eindeijfer van het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1902 verhoogd met tweehonderd vijf duizend gulden (f 205 000).

Lasten en bevelen dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

De Minister van Marine,

(204. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Van het in de Memorie van Toelichting op het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting 1902 bladz. 1 aangekondigde en in de Memorie van Antwoord bladz. 2 en 3 op dat zelfde hoofdstuk nader besproken voornemen om nog in dit zittingjaar bij supplettoire begrooting gelden aan te vragen voor de versterking van het drijvend materieel, dat meer uitsluitend voor onze landdefensie zal moeten dienst doen, acht ondergeteekende voor dit jaar te moeten afzien en in de plaats daarvan reeds nu gelder te moeten aanvragen voor het op stapel zetten van een pantserschip type *Koningin Regentes*.

De bouw van zulk een schip is op zichzelf volkomen gerechtvaardigd.

Ook na afwerking van de pantserschepen *de Ruyter* en *Hertog Hendrik* zal nog niet het volle aantal schepen van dit type aanwezig zijn, dat bij de jongste voorstellen van het plan voor den dienst in Oost-Indië en den algemeenen dienst door zijn ambtsvoorganger noodzakelijk werd geacht.

De eisch om het eskader in Oost-Indië op de volle geraamde sterkte te brengen en te houden, klemt ten gevolge van de jongste gebeurtenissen in Oost-Azië nog sterker dan toen dit plan werd voorgesteld. Nog onlangs bleek het noodzakelijk om in West-Indië voor onbepaalden tijd over een schip van groot charter te kunnen beschikken.

Het uitzenden en doen terugkeeren van de schepen uit Indië legt doorlopend op meer dan twee schepen beslag, omdat daarbij ook gerekend moet worden op den tijd, benoodigd om de teruggekeerde schepen — van zooveel meer samengestelde constructie dan het oudere materieel — de voorzieningen te